

# החולץ ליבמתו פרק רביעי יבמות

לפ.

עין משפט  
נר מצוה

**מ**ד א מ״י פ״ו מהלכות  
 תחלות הלכה וט״ע  
**א**סע עשין קס טעף ה׳  
**מ**ה ב מ״י פ״א מהל'  
 יום הלכה וטו סנה  
 עשין אס וט״ע שס סימן  
 קסא טע״א:  
**מ**ו א מ״י פ״ב סנה  
 ארבות הלכה ד סנה  
 שס וט״ע סנה ח וטעפן  
 סנה טע״ה:  
**מ**ז ד מ״י פ״ג מהלכות  
 יום הלכה וטו סנה  
 עשין אס וט״ע שס סימן  
 קסא טע״ד:  
**מ**ח ה מ״י שס הל' ח  
 וט״ע שס טעף ה׳:  
**מ**ט ו מ״י שס הל' ג  
 וט״ע שס טעף ה׳:  
**נ** א מ״י שס הלכה ז  
 וט״ע שס טעף ד׳

## מוסף רש"י

[illegible]

וְקִסְבָּר אֲבִי יִדּו כִּידָה.  
לְפִיקָן כְּשֶׁמֶת וּנְפֵלָה לְפִי  
יֵבֶם וּמֵתָה עַד שֶׁלֹּא  
נִתְיַבְמָה, יִרְשֶׁיהָ וְיִרְשֵׁי  
הַבְּעַל שְׂמִיָּהם צֹאִים לִירֵשׁ,  
זֶה מִכָּה אֲחֻזּתוֹ זֶה מִכָּה  
אֲחֻזִּי, לְבִיַּת שְׂמִיא חֲלוּקָה  
עֲדִיפָא וְלְבִיַּת הַלֵּל חֲזָקָה  
(שָׁם). אֵלֶּא לְדַרְחוֹת בְּצִרָה  
בג. טד. לֵכָה לְשֹׁנֵי מִדִּי  
וכע"ז (לעיל ח: ב.) וְלֹא  
ע"ל כד.

**וּסְפֹכַּ נְשׂוּאָה לַחֲלוּק בְּנֻכְסִים.** לעיל פ' ד' מחין (דף כט: וסס)  
גרס רבנן גבי מאמר לנ"ט ישראלין עושה או אירוסין עושה  
דממוך משוכמו משמע דמודה לאין יורשה: **אע"פ** דקשיא מתה.  
לרבא יחא דדוקא לאחר מיתה מהני מאמר תלוק בנכסים אבל  
מחין לא דהויא לה אינה ודאי

ואינהו ספק ומ"מ לא בעי רישא  
לחוקמי בעצד זה מאמר דמשום  
דהויא אייה דלאי אין נראה לרבא  
דמתמכר לכתחלה להכי מוקי לה צלא  
עבד זה מאמר אע"ג דלרבה דלעיל  
מוכרת לכתחלה משום האי טעמא  
משום דהויא אייה דלאי רבא לית לא  
האי סברה. ובלכות פקוקות דרב  
יודאי גאון פסיק כחייז' דרב פפא  
במראה קאי כוונתה והא' דלא חשיב  
דיע"ל קג"ס משום דליירי בה  
אמוראי': **אשה** הקנו לו מן  
השמים. וא"ת ומה מריחא בנך  
היבס כיון דאי לית לה מראשון תקינו  
לה רבנן משני וכו' שאם מכר  
הראשון נכסיו טרפא מלקוחות אע"פ  
שני בני חורין לאי א"כ תהא קלה  
בעיניו להוציאה לו ואר"י דנפקא מינה  
שיכול היבס למכור שדותיו ואפילו  
אשתדוק אחר כך שדות של מת לא  
טרפא ממשעבדי ואם היתה אשתו  
טורפת מהן ומיירה למאי דבעי לממנר  
בס"פ מי שסיה נשוי (כתובות זה. ושם)  
דאי אשתדוק בני חרי לא טרפא  
ממשעבדי קשה וי"ל דנפקא מינה  
אם גירשה ואח"כ אשתדוק שדותיו של  
מת דלא גציא מבני חרי דשני:

**ובחרש ושוטה.** מדלג קאמר  
עד שיתרפא משמע  
דאפי' תלה לייצג לאלתר אין שומעין  
לפי שאין חוסמין אותה וכו' דה"מ  
למניקט מוכה שחין:  
**גבי אחין לא רצו לא לייבם ולא לחלוץ**  
**אמאי חוזרין בו.** אפילו לא  
רצו לייצג חלה לחלוץ ה"מ למספק:  
אלמר

תובתה כו': מ"ט אשה הקנו לו מן השמים יואי  
קינו לה משני כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה:  
לייבם לא רצה מהלכין על כל האחיז לא רצו  
דים לו עליך מצוה או חלוץ או ייבם יתלה בקטן  
ול עד שיבא ממדינת הים או חרש או שוטה א' נמ'  
מרים לו עליך מצוה או חלוץ או ייבם: נמ'  
יצת גדול פליגי בה ר' יוחנן ור' יהושע בן לוי חד  
א וחד אמר חליצת גדול עדיפא מאן דאמר ביאת  
בייבום ומאן דאמר חליצת גדול עדיפא במקום גדול  
יא תנן לא רצה מחזירין על כל האחיז מאי לאו לא  
קטן וקטני מהלכין אצל האחיז שמע מינה ביאת קטן  
חלוץ ולא לייבם דכוותה גבי האחיז לא רצו לא  
י חוזרים אצל הגדול ולמיכפיה לכפיה לדידהו כיון  
מאי לדידה כייפינן תנן תלה בקטן עד שיגדיל אין  
קטן עדיפא אמאי אין שומעין לו ניטרי דלמא גדול  
ול עד שיבא ממדינת הים אין שומעין לו אמאי  
וחלוצין אלא כל ששהיי מצוה לא משהינן  
אית

מזה דשהיי מזה לא משהיין והכי מפרש בגמרא: ג' והאי קטן לאו קטן ממנו הוא דקטן לאו בר חליצה ויבום לייבם הכא ודאי סוגיא דשמעתין מוכחא דלאו קטן ממנו הוא משהיין אלמא בקטן ממנו כולהו מודו: במקום גדול ביום קטן על כל האחי. אחי ייבמה: ואחאי חוזרין אלל גדול. אי אמרת יול דמיון דכולהו צעו למיחלך ואיהו נמי צעי למיחלך איהו קדים א דלמכפיהי למיחלך ונכפין לדידהו ולא נטרם צ"ד כולי האי: והכנס

ממל אחיו ליצמה במקומו והרי הוא כמותו ואם מתה כשהיא שומרת יצם אין ליורשיה בהן כלום  
 לדון אחר דבר זה (סוכה דף) מו ליכא לאשמי מדי (ערובין קכג) אין להקשות על דבר זה  
 וכן, מהרש"ה בגמ' ואמר לרבי חלילה, ואשמעין שאם ראה להקשות מהרש"ה כשלא אשה (כתובות  
 ג' ע"ח) מצוה בגדול. האחים לייצם, ונפקא לן מוהיה הבכור (ביצה דף) המייצם יהיה הבכור

וְקִסְכֵּר אֲבִי יְדוּ כִידָה. מְדֹאֲקִי פְלוֹגִמִיּוֹ בְּנִפְלֹה לָהּ (א) מַחֲמִיו וְאִפִּי  
הִכִּי לְבִית הֵלֵךְ נִכְסִים בְּחֻקְתָּן קִסְכֵּר אֲבִי נִשְׁוֹה יְדוּ כִידָה וְלֹא יוֹמֵר  
הֵלֶכְךָ כְּשִׁמְתָּ וְאִין לִבְסָה זֶה אֵלֶּה יִזְקָה יְדוּ גְרִיעָה מִידָה וְנִכְסִים בְּחֻקְתָּה  
וְיִצִּית שְׁמַאי פְּלִיגִי וְאִמְרִי נִשְׁוֹה יְדוּ עֲדִיפֹה מִידָה וְכִשְׁמַת יֵד הִיבְסָה

כידה ויחלוקו. ובתוכותו בהכותב (דף פסג.) נמי פליגי אב"י ורבא דקאמר אב"י ידו כידה ורבא אמר ידו עדיפא מידה ואמרין התם נפקא מינה לשומרת יס: דידו עדיפא מידה. וואפילו בית הלל מידו שקלי יורשי העגל בנכסים: הכי גרסין אלא רבא מאמר לב"ש עו נשואה ודאי ארוסה נשואה לחלוק בנכסי אלעזר כוותיה דרבא יוסי ברבי חנינא כו רבי אלעזר הכי ורבי מאמר לב"ש אינה בצרה בלבד איפוך לא תיפוך אמר לך אנא דלא סגי לה חליצה לחלוק בנכסי אמר רב פפא דיוסי דאב"י ואע"ג דקשיא הנכסים ויוצאים ע יוצאין לאו בנכסין מרשות הבקל לרשות מתה אדמפלגי בגופא בחייה ולפירות<sup>א</sup> ותו היא כו: למאי הלכר<sup>ב</sup> לומר שמגרשה בגג

פשיטא סד"א הואיל ו  
ויבמה אמר רחמנא  
עליה בחליצה אין ב  
פשיטא סד"א מצוה  
עברה השתא תיקו  
אח קמ"ל ואימא הכי  
לו לאשה כיון שלקחה  
דבר; ובלבד שתהא  
לית לה מן הראשון  
**מתני'** מצוה בגג  
חוזרין אצל גדול וא  
עד שיגדיל <sup>(6)</sup> או ב

## מסורת הש"ס

(א) [כתובות פג.] (ב) לעיל  
כט. [גדרים עד.] (ג) [סוכה  
ל. וש"נ.] (ד) לעיל ח: יט:  
כתובות פג. (ה) ג"א עברה,  
(ו) לקמן פה. כתובות פג.;  
(ז) בי"א ל. לעיל כד.,  
(ח) [ז"ל ומייבס.] (ט) [לקמן  
מז:] (י) [דומה לזה כתבו  
חוס' מגילה כט: ד"ה  
והלכתא].

ורה אור השלם

1. כִּי יֵשְׁבוּ אֲחִים יַחְדָּר  
וּמֵת אֶחָד מֵהֶם וּבֶן אֵין  
לוֹ לֹא תִהְיֶה אִשֶּׁת הַמֵּת  
הַחֹרֵץ לְאִישׁ זָר יִבְמָה  
יָבֵא עָלֶיהָ וּלְקַחְתָּהּ לוֹ  
לְאִשָּׁה וּבְמָה:  
דְּבָרִים כֹּה ה

## גליון הש"ס

תוס' ד"ה אע"ג. דרב  
פפא בתראה. ע' מס' ע"ז  
נט ע"ב תד"ה אר"פ  
וצרא"ש שם:

## הגהות הב"ח

(א) במשנה עד שגדיל  
ובגדול כ"ל' ותיבת או  
נמחק: (ב) רש"י ד"ה  
וקסבר וכו' נפלו לה  
בשהיא תחתיו: (ג) ד"ה  
וקסבר רבא וכו' כודאי  
ארוסה משוי לה לענין  
לנחות: (ד) ד"ה ובגדול או  
שהיה וכו' שמא יבס  
אותה והכי מוכח:

## הגהות הגר"א

[א] גמ' ח"ל רחא אי כו'.  
נ"ב לדברי רש"י לרבא חף  
ב"ה מודי דימלוקו. ור"ף  
מפרש דהכל לבעל. ורמב"ם  
מפרש דכל האוקימטוס  
הכל לנ"ב. אכל נ"ב לא  
לנשה ועמס"ה ועי' רמב"ן  
וכתב דה"ה למחירה ולפירי  
אכל הרמב"ם פסק דלי' ל  
ליבם פירות ועי' בראש  
פ"ד דכתובות ס' כב וכ"ד  
הרשב"א (ועמס"ה רבינו  
בבא"ע ס' ק"ס):

## תוספות ישנים

[illegible]

קמייטא עדיפא, לפיכך נכסי מלוג בחזקת יורשי האב (כתובות 29.). דידו עדיפא מידה, ושמא בלבד. כלומר לרמות אחותה שלא תאכרנה לזו משום אחות זקוקה (לעיל 38.). ותו לא מדידי אף לקטעי נכדיו זה (ע"ס 38.). ועוד שזמגרישה בגט ומזוירה. מרי מילי אף אמרינן רמא רחמנא עליה ומהשתא מיקום עליה באיסור אשת אב